

Т. Л. Годованюк
Д. А. Возносименко
м. Умань, Україна
daryakholod@ukr.net

УСВІДОМЛЕННЯ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ МАТЕМАТИКИ НЕОБХІДНОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ВАЛЕОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ НАВЧАННЯ

Проблема збереження і зміцнення здоров'я суспільства України, а особливо учнівської молоді залишається однією з найбільш актуальних для держави. Це висвітлюється у державних програмах, концепціях та проектах. Зокрема, у Конституції України, «Основах законодавства України про охорону здоров'я», Законі України «Про освіту», програмі «Діти України», концепції «Здоров'я через освіту», концепції «Неперервного валеологічного виховання та освіти в Україні», наголошується на необхідності збереження та зміцнення здоров'я молоді.

Нині формується нова стратегія сучасної української школи, в якій здоров'я розглядається як необхідний компонент освіти. У зв'язку з цим збереження та зміцнення здоров'я молоді є одним із головних завдань соціальної програми нашої держави. Відповідно до цього важливим є визначення педагогічних умов підготовки майбутніх вчителів, зокрема математики, до забезпечення валеологічного супроводу навчання в основній школі.

У науковій літературі не має однозначного підходу до визначення поняття «умова». Зокрема, науковими джерелами трактується по різному: це філософська категорія, в якій відображаються універсальні відношення речі до тих факторів, завдяки яким вона виникає та існує. Завдяки наявності відповідних умов властивості речей переходять з можливості в дійсність» [4, с. 482]; – це необхідні обставини, особливості реальної дійсності, які уможливають здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяють чомусь» [1, с. 1295].

Широко представлено також і сутність поняття «педагогічні умови», що також вказує на неоднозначність його обґрунтування, зокрема: це особливості організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі, що детермінують результати виховання, освіти та розвитку особистості студента, об'єктивно забезпечують можливість їх досягнення [2]; це сукупність об'єктивних можливостей змісту навчання, методів, організаційних форм, що забезпечують успішність реалізації освітньої мети [3].

У своєму дослідженні ми під педагогічними умовами фахової підготовки майбутніх учителів математики до забезпечення валеологічного супроводу навчання учнів основної школи розуміємо сукупність взаємопов'язаних обставин та умов функціонування освітнього середовища, які впливають на розвиток професійних якостей майбутнього вчителя математики, забезпечують результативність його фахової підготовки та формують готовність до

здійснення валеологічного супроводу навчання математики учнів основної школи.

Однією з педагогічних умов підготовки студентів до здійснення валеологічного супроводу навчання математики в школі, ми вважаємо: *усвідомлення майбутніми вчителями математики необхідності здійснення валеологічного супроводу навчання*. Дану умову, на нашу думку, слід розглядати у контексті двох підумов: 1) Усвідомлення майбутніми вчителями математики необхідності створення здоров'язбережувального освітнього середовища навчання математики в школі; 2) Розуміння студентами особливостей впровадження компетентнісного підходу до навчання в школі та формування здоров'язбережувальної компетентності учнів.

Усвідомлення майбутніми вчителями математики необхідності створення здоров'язбережувального освітнього середовища навчання математики в школі проявляється тоді, коли студент чітко починає відчувати потребу пізнавати щось нове про власне здоров'я, здоров'я учнів, сприяти його збереженню та зміцненню. Тоді, коли він відчуває обмеженість і недостатність власних знань з даного питання, відповідальність за життя і здоров'я оточуючих. Тоді, коли бажання самореалізуватися і стати більш компетентним починає відчуватися набагато інтенсивніше, виразніше.

Для того, щоб студентам усвідомити необхідність створення здоров'язбережувального освітнього середовища навчання математики в школі, насамперед потрібно керуватися виключно пізнавальними мотивами і бути вкрай зацікавленими у збагаченні свого фахового педагогічно-валеологічного потенціалу.

У контексті другої підумови організація навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів математики, яка сприяє формуванню розуміння ними особливостей впровадження компетентнісного підходу до навчання та формування здоров'язбережувальної компетентності учнів має здійснюватися у два етапи – підготовчий (теоретичний) та практичний.

На *підготовчому етапі* – діяльність студентів спрямовується на ознайомлення з нормативними документами, що визначають впровадження компетентнісного піходу в освітній процес загальноосвітніх закладів освіти.

Найбільш вдалим для реалізації даного етапу у фаховій підготовці майбутніх учителів математики є вивчення курсу «Методика навчання математики», зокрема модуля «Загальна методика навчання математики». Розглядаючи тему «Підходи у навчанні математики», студентів варто ознайомити із нормативними документами, які визначають зміст навчального матеріалу з математики та вказують на актуальність впровадження в освітній процес компетентнісного підходу, зокрема з: Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти; Концепцією «Нова Українська школа».

Теоретична підготовка студентів на даному етапі забезпечує майбутнього вчителя математики не лише знаннями, що є необхідними для ефективного виконання ним професійних функцій, а й розвитку його професійної свідомості.

На другому етапі – *практичному* – діяльність студентів спрямована на вироблення практичних навичок щодо реалізації компетентнісного підходу до

навчання математики та формування здоров'язбережувальної компетентності учнів в основній школі. Практична підготовка майбутніх учителів математики щодо впровадження компетентнісного підходу до навчання учнів математики з метою забезпечення валеологічного супроводу, здійснюється у трьох напрямках: а) під час аудиторної роботи; б) під час позааудиторної роботи; в) під час проходження студентами педагогічної практики.

Організація такої навчальної діяльності спрямована на усвідомлення студентами особистої відповідальності за створення умов, які дають змогу зберегти здоров'я та сформувати вміння та навички здорового способу життя в усіх учасників освітнього процесу.

Отже, проблема впровадження валеологічного супроводу в освітній процес та формування здоров'язберігаючої компетентності в учнів є однією з пріоритетних в контексті підготовки вчителя математики, а також має визначальний характер для формування здоров'язберігаючого освітнього середовища та у поліпшенні здоров'я школярів.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і головн. редакт. В.Т. Бусел. – К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
2. Дурманенко О. Теоретичний аналіз поняття «педагогічні умови» в контексті моніторингу виховної роботи у вищому навчальному закладі / О. Дурманенко // Молодь і ринок. – 2012. – № 7 (90). – С. 135 – 138., с. 136
3. Федорова О. Ф. Некоторые вопросы активизации учащихся в процессе теоретического и производственного обучения / О. Ф. Федорова. – М. : Высшая школа, 1970. – 301 с.
4. Філософський енциклопедичний словник / [за ред. В.І. Шинкарук та ін.]; НАН України; ін-т філос. ім. Г.С. Сковороди. – К. : Абрис, 2012. – 744[1] с.

Анотація. *Годованюк Т. Л., Возносименко Д.А. Усвідомлення майбутніми вчителями математики необхідності здійснення валеологічного супроводу навчання. Розкрито актуальність проблеми впровадження валеологічного супроводу в освітній процес. Проаналізовано зміст понять «умова», «педагогічна умова» в науковій літературі. Визначено та висвітлено, що однією з педагогічних умов підготовки студентів до здійснення валеологічного супроводу навчання математики в школі є усвідомлення майбутніми вчителями математики необхідності здійснення валеологічного супроводу навчання.*

Abstract. *Godovanyuk T. L., Voznosymenko D. A. Awareness of the future mathematics teachers of the necessity to carry out valeological accompaniment of training. The urgency of the problem of introduction valeological support in the educational process is revealed. The content of the concepts "condition", «pedagogical condition», in the scientific literature is analyzed. It is determined and highlighted that one of the pedagogical conditions of students' preparation for the implementation of valeological support for the teaching of mathematics at school is the awareness of the future teachers of mathematics of the necessity of the implementation of the valeological accompaniment of training*